

Vlaams
Parlement

vergadering **C280 – BIN22**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

van 21 juni 2011

INHOUD

- Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de niet-benoeming van de door de bestuursmeerderheid voorgedragen kandidaat-burgemeester van de faciliteitengemeente Kraainem
- 2481 (2010-2011) 3
- Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het aantal vrouwen in het top- en middenkader van de Vlaamse overheid
- 2301 (2010-2011) 11

■

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de niet-benoeming van de door de bestuursmeerderheid voorgedragen kandidaat-burgemeester van de faciliteitengemeente Kraainem - 2481 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, minister, collega's, dit is de zoveelste episode in eenzelfde verhaal. De carrousel draait nog maar eens een rondje.

Minister, u hebt vorige week laten weten dat u de kandidaat-burgemeester die door de meerderheid van de gemeente Kraainem is voorgedragen, mevrouw Caprasse van het FDF, niet zult benoemen, op basis van het feit dat zij in een gesprek met u blijkbaar gezegd zou hebben dat ze de taalwetgeving niet zou naleven.

Dit is dus een zoveelste draai van de carrousel. De kandidaat-burgemeesters van Kraainem, Wezembeek-Oppem en Linkebeek zijn tot drie keer toe geweigerd, twee keer door uw voorganger en een keer door uzelf. Er was nu blijkbaar uitzicht op enig gezond verstand, omdat men niet voor de zoveelste keer dezelfde kandidaat naar voren schuift. Dat is althans het geval voor Kraainem, waar het volgens mij trouwens meer te maken heeft met interne problemen binnen de Franstalige fractie dan met wat dan ook. Maar ook deze kandidaat is voor u dus niet geschikt. Na adviezen van parket en procureur hebt u in een gesprek met haar vastgesteld dat zij een aantal zaken met betrekking tot de taalwetgeving niet wil naleven, wat eigenlijk vrij hallucinant is.

Minister, ik zou graag vernemen wat de adviezen van de procureur-generaal en van de provinciegouverneur dan wel waren ten aanzien van mevrouw Caprasse, los van het gesprek dat u met haar gehad hebt. Ik neem aan dat u ons die adviezen voor dit dossier kunt bezorgen.

De Franstaligen laten het daar niet bij. Zij zouden de zaak aanhangig willen maken bij de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties. Dat is een beproefde truc vanwege Franstalige kant, die wel altijd zijn effect heeft. De Franstaligen gaan altijd naar internationale gremia, waar zij blijkbaar zeer goede contacten en een zeer goed uitgebouwd netwerk hebben, om de internationale gemeenschap, hetzij via de Raad van Europa, hetzij via de Verenigde Naties, ervan te overtuigen dat er toch iets loos is in Vlaanderen wat deze aangelegenheid betreft, en dat een en ander op het vlak van democratie niet koosjer zou zijn. Als zij stappen zetten naar het internationale forum, is dat altijd de echo die wij hier terugkrijgen.

Wij hebben in het verleden al gezegd dat we in die gremia veel proactiever en assertiever moeten zijn. Ik herinner mij dat, naar aanleiding van het dossier van de drie kandidaat-burgemeesters in de vorige legislatuur, minister Keulen werd gevraagd wat hier aan de hand was. Hij heeft toen in deze commissie gezegd dat er geen probleem was en dat hij een zeer goed juridisch dossier had, waar geen speld tussen te krijgen was. Het resultaat was dat hij een delegatie van de Raad van Europa op zijn dak kreeg. Wij doen dus blijkbaar nog altijd niet genoeg proactief aan politiek om bij voorbaat eens te gaan uitleggen hoe de situatie hier in elkaar zit.

Dat brengt mij tot de volgende bedenking, minister. Het is altijd hetzelfde liedje in dit land. Wij, Vlamingen, proberen de wetgeving op een correcte manier toe te passen. Desnoods dwingen we dat juridisch af. Ik verwijs dan bijvoorbeeld naar de omzendbrieven-Peeters en -Martens, waarvan de Raad van State gezegd heeft dat het de juiste interpretatie was van de taalwetgeving. En zo zijn er nog tal van voorbeelden.

Wij halen heel dikwijls ons juridisch gelijk, en daar stopt het dan meestal mee in Vlaanderen. Maar zo werkt het hier niet. Het is niet omdat men juridisch gelijk heeft, dat men ook politiek

gelijk krijgt. Dat zien we ook in dit dossier. Ik vraag me af waarom het dossier van de wijze waarop de Vlaamse Regering de burgemeesters, en in casu die van een aantal faciliteitengemeenten, behandelt, bij regeringsonderhandelingen op tafel moet liggen. Dat ligt dus wel degelijk op tafel. Lees er alle nota's van formateurs, clarificateurs en wie dan ook maar op na. Het is een item. Het is een politiek thema, dat blijkbaar hoe dan ook besproken moet worden in het kader van federale regeringsonderhandelingen. Natuurlijk, als men toestaat dat het op tafel komt te liggen, geeft men al te kennen dat men er eventueel wel iets rond wil doen. Tenzij men zegt dat de regelgeving is wat ze is en men geen enkele reden zou zien om die bij welke regeringsonderhandeling ook te betrekken. Dat bedoel ik met het feit dat wij juridisch dan wel gelijk mogen hebben, wat niet betekent dat we ook politiek gelijk hebben.

Minister, het is goed dat u net als uw voorganger deze vrouw niet benoemt. Het is nogal wraakroepend dat iemand die zich meldt als kandidaat-burgemeester, tegen u zegt dat ze bepaalde wetgeving van openbare orde aan haar laars zal lappen. Nogal wiesde dat u haar niet benoemt. Die vrouw is echter nog altijd eerste schepen in Kraainem. Dat staat op de website van de gemeente Kraainem. Toen haar kandidatuur werd ingediend, werd geïnsinueerd dat zij als schepen ook betrokken was bij het niet-naleven van de taalwetgeving wat de kiesverrichtingen en het versturen van de oproepingsbrieven voor verschillende verkiezingen betreft. Klopt dat? Indien dat klopt, dan is er iets meer aan de hand. Is die vrouw dan wel geschikt om schepen te zijn? Los van de vragen over het advies van de gouverneur vraag ik me af of die vrouw, gezien haar verklaringen en antecedenten, schepen kan blijven. Ik weet dat daar op juridisch vlak misschien problemen over kunnen ontstaan. Ik vind echter dat we die confrontatie dan maar eens moeten aangaan.

Minister, meent u dat heel het dossier over de regelgeving in verband met de benoeming van burgemeesters in het algemeen en vooral van burgemeesters in de faciliteitengemeenten, deel moet uitmaken van onderhandelingen die zouden moeten leiden tot de vorming van een Federale Regering?

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Minister, mijn fractie steunt uw beslissing om mevrouw Caprasse niet te benoemen volmondig. Het is ook goed dat u hebt gehandeld op basis van het dossier. Wat haar functioneren als schepen betreft, zou ik willen vragen om enige voorzichtigheid aan de dag te leggen. Men moet immers altijd handelen op basis van feiten en van een dossier. Dat is hier bij de niet-benoeming als burgemeester of kandidaat-burgemeester gebeurd. Het is jammer dat de heer Van Eyken hier niet is. Het is al de derde keer op rij dat zijn vraag op de agenda staat.

De voorzitter: Mijnheer Demesmaeker, de heer Van Eyken is afwezig om medische redenen.

De heer Mark Demesmaeker: Dat is een grondige afwezigheidsreden. Ik had hem willen zeggen dat hij ook bij een vorige gelegenheid de minister heeft gesteund in zijn aanpak. Ik citeer letterlijk: "Ik vind uw antwoord heel goed. Ik vind het heel goed dat u zegt niet vooruit te willen lopen op de feiten. Het siert u dat u zegt dat u niet met vooringenomenheid een besluit neemt over de benoeming van die burgemeester. Hoop doet leven. Ik hoop dat er binnenkort een beslissing kan worden genomen, in welke zin dan ook, en dat we daar duidelijkheid over krijgen."

Die duidelijkheid is er. Hij kan dus tevreden zijn, maar dat is hij absoluut niet. FDF blaast zeer hoog van de toren. In de brede Vlaamse Rand rond Brussel, inclusief mijn stad Halle, is opnieuw het blaadje van de Union des Francophones, eentalig Frans, dat natuurlijk onder auspiciën staat van de FDF, in de bus gevallen. De heer Van Hauthem heeft dat wellicht ook ontvangen in Lennik. Voor wie nog zou twijfelen aan de bedoelingen van mevrouw Caprasse, staat in het blaadje letterlijk dat mevrouw Caprasse niet van plan is de taalwetgeving na te leven, dat zij de omzendbrieven-Martens en -Peeters niet zal toepassen en ze niet erkent.

Minister, uw beslissing is correct. Er wordt ons altijd een gebrek aan openheid verweten. Van openheid gesproken. Ik geef een korte bloemlezing: “Bruxelles, région à part entière à élargir. Pourquoi les flamands ont déjà perdu la périphérie? Parce que les non-néerlandophones n’ont pas fini de gagner du terrain.” Daar is het hun uiteindelijk om te doen. Met dit soort spelletjes proberen zij gewoon terrein te winnen, letterlijk en figuurlijk. Een aantal Vlaamse gemeenten aansluiten bij Brussel, dat is de politieke finaliteit van de spijtige spelletjes die dit ‘front diabolique francophone’ in de Vlaamse Rand aan het spelen is. Spijtig dat de heer Van Eyken hier niet is, want ik had hem dit graag persoonlijk gezegd.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Op 30 maart vorig jaar bij de niet-benoeming van de huidige waarnemend burgemeester Arnold d’Oreye de Lantremange heb ik gevraagd om een nieuwe kandidaat voor te stellen die wel bereid is om de taalwetten van dit land te respecteren. Ik heb vastgesteld dat er maar een voordracht is gekomen op 21 februari 2011. Dat is ongeveer een jaar later. Daaruit kunnen we afleiden dat het vooral om een tactische, strategische aanpak gaat. Een gemeente die er zich over beklagt geen burgemeester te hebben, zal geen jaar wachten om een nieuwe voordracht te doen.

Het advies van de procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel is uitgebracht op 25 maart 2011. De procureur-generaal laat in zijn antwoord weten dat mevrouw Véronique Caprasse geen voorwerp uitmaakt van enig strafonderzoek of enige strafinformatie in zijn ressort. Hij meent dan ook een gunstig advies te kunnen uitbrengen betreffende deze kandidatuur.

Het advies van de gouverneur van Vlaams-Brabant werd uitgebracht op 18 april 2011. In zijn advies wijst de gouverneur mij op twee beslissingen van het college van burgemeester en schepenen van Kraainem, die wegens hun strijdigheid met de wet werden vernietigd. Mevrouw Caprasse was als lid van het schepencollege bij deze beslissingen betrokken. De gouverneur is echter van oordeel dat deze beslissingen niet persoonlijk kunnen worden toegeschreven aan mevrouw Caprasse, zodat hij adviseert ze niet in aanmerking te nemen als elementen die een belemmering vormen voor een benoeming tot burgemeester.

De gouverneur wijst mij ook op een klacht die werd ingediend over het persoonlijk optreden van mevrouw Caprasse ter gelegenheid van de stemverrichtingen bij de verkiezingen van 7 juni 2009. Deze klacht werd echter geseponeerd. De gouverneur stelt in zijn advies dat de feiten niet in een juridische procedure tegensprekelijk werden getoetst en dat ze in alle geval niet bewezen zijn. De gouverneur komt in zijn advies dan ook tot het besluit dat er in zijn onderzoek geen elementen naar boven zijn gekomen die de kandidaat-burgemeester persoonlijk kunnen worden aangewreven en die voldoende bewezen zijn om een benoeming van mevrouw Caprasse als burgemeester in de weg staan.

Nadat de gouverneur kennis had genomen van de verklaringen die mevrouw Caprasse heeft afgelegd op mijn kabinet en waarvan een woordelijk verslag is gemaakt door de administrateur-generaal, heeft de gouverneur het volgende laten weten: “Ik heb gisteren het toegestuurde verslag gelezen en met enige verbazing kennis genomen van de verklaringen van mevrouw Caprasse. Ze geeft er blijk van of zich niet bewust te zijn van de plichten van een burgemeester, of niet bereid te zijn die plichten na te komen. Na eerste lezing lijken die verklaringen een reëel probleem te vormen voor het respecteren van de regels van de rechtsstaat en dus een belemmering voor een benoeming als burgemeester.”

De vraag van de heer Van Eyken was wanneer ik een beslissing zal nemen. Ik heb al een beslissing genomen, dat weet u. Ik geef de verdere behandeling van het dossier. Eind april heb ik het dossier van mijn administratie gekregen met daarin de adviezen van de procureur-generaal en de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant. Een benoeming van een burgemeester is geen automatisme. Alvorens tot benoeming over te gaan, moet een minister

nagaan of de voorgedragen kandidaat bereid is om de verplichtingen na te leven die samenhangen met het ambt van burgemeester.

Ik citeer uit een arrest van de Raad van State, nummer 26.943 van 30 september 1986, herhaald in arrest nummer 50.793 van 19 december 1994: “dat de Minister de voordracht moet toetsen, niet aan zijn persoonlijke voorkeur, maar aan de criteria die gesteund zijn op de vereisten van een goed en efficiënt bestuur van een gemeente; dat aldus ‘goed bestuur’ niet alleen een stabiele meerderheid veronderstelt, doch dat ook de bekwaamheid, de eerbaarheid, de vorming en het persoonlijk gezag van de voorgedragen kandidaat in aanmerking komen bij het onderzoek van de voorgedragen kandidatuur; dat het tot de eminente en delicate opdracht van de minister behoort al de gegevens omtrent deze eisen te onderzoeken en hun onderling belang af te wegen bij het voorstel tot benoeming door de koning als burgemeester van de volgens hem geschikt geachte kandidaat;” – ik spreek over een voorstel tot benoeming aan de koning in het eerste arrest van 1986, ondertussen benoemt de Vlaamse Regering – “dat zeker niet voor benoeming kan worden voorgedragen de kandidaat die niet voldoet aan die vereisten welke grondwettelijk en wettelijk zijn vastgesteld, onder meer deze van de taalwetgeving, wetgeving die de openbare orde raakt.”

Bij toepassing van artikel 64 van het Gemeentedecreet is de burgemeester immers bevoegd voor de uitvoering van de wetten, de decreten en de uitvoeringsbesluiten van de federale en de Vlaamse overheid. Dit moest ik met zorgvuldigheid nagaan en wel om meerdere redenen. Uit het dossier blijkt dat de kandidaat-burgemeester heeft deelgenomen aan de besluitvorming in het college van burgemeester en schepenen bij het nemen van beslissingen die strijdig waren met de taalwetgeving. In een artikel uit *Le Soir* van 12 april 2011 bleek dat de voorgedragen kandidaat, mevrouw Caprasse, zou hebben verklaard dat zij op suggestie van Luk Van Biesen niet bereid zou zijn om zich schriftelijk te engageren om de taalwetgeving en de omzendbrieven in verband met taalgebruik, zoals bevestigd door de Raad van State, na te leven.

Ik citeer uit *Le Soir*: “Véronique Caprasse refuse un tel engagement, elle qui confirme, par ailleurs, avoir, dans le passé, participé aux décisions du collège d’adresser les convocations électorales en français aux électeurs francophones.” Ik heb een letterlijke quote van mevrouw Caprasse, die zegt: “Je ne m’engage qu’à gérer la commune au mieux des intérêts de tous ses habitants.”

Ten slotte is dit een dossier dat bijzondere aandacht kreeg van de volksvertegenwoordiging, ook van u. Ik verwijs onder andere naar de vragen om uitleg van de heer Van Eyken op 30 maart 2010 bij de vorige niet-benoeming, en van de heren Van Hauthem en Van Rompuy op 15 maart 2011, met een tussenkomst van de heer Van Eyken, naar aanleiding van de voordracht van mevrouw Caprasse.

Ik heb mevrouw Caprasse uitgenodigd voor een gesprek. Dit gesprek heeft uiteindelijk plaatsgevonden op 9 juni, in aanwezigheid van de administrateur-generaal van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, die een letterlijk verslag van het gesprek heeft opgemaakt.

Tijdens dit gesprek heb ik mevrouw Caprasse een aantal vragen gesteld die betrekking hebben op het uitoefenen van het ambt van burgemeester in het algemeen, de bijzondere plaats die de burgemeester in België en in Vlaanderen bekleedt, en het naleven en het handhaven van de wet in het algemeen, conform wat de Raad van State daarover in het verleden tot tweemaal toe zei.

Bij de eerste vragen, namelijk bij de vraag naar haar bereidheid om alle wetten en decreten na te leven en loyaal uit te voeren, liet mevrouw Caprasse, nog voor ik enige vraag over de taalwetgeving had gesteld, verstaan dat ze een probleem had met de taalwetgeving. Ik citeer letterlijk mijn eerste vragen: “Bent u vertrouwd met het ambt van burgemeester? Kent u de verschillende verantwoordelijkheden die het met zich meebrengt?” Het antwoord daarop was

ja. Ik stelde dan de volgende vraag: “Weet u dat de burgemeester in België een bijzondere plaats bekleedt, doordat zij/hij niet alleen het hoofd van de gemeente is, maar ook de vertegenwoordiger van de federale en van de Vlaamse overheid in de gemeente? Daarom heeft de burgemeester politiebevoegdheden en is ook belast met de uitvoering van de wetten, de decreten en de uitvoeringsbesluiten van zowel de federale als van de Vlaamse overheid. Bent u zich daarvan bewust en bent u bereid alle wetten en decreten na te leven en ze loyaal uit te voeren?” Mevrouw Caprasse heeft me daarop het volgende geantwoord: “Ja, ik respecteer de wet. Ik heb echter een probleem, namelijk, ik ben solidair met mijn burgemeester en woon in een gemeente met faciliteiten. Ik wil de mensen respecteren, zowel de Nederlandstalige als de Franstalige mensen. Ik ben mij ervan bewust dat ik de decreten moet respecteren, maar ik ken deze niet allemaal.” Ik zei: “Ook als u ze niet kent, moet u ze naleven.” Haar antwoord luidde: “Ik heb een probleem met de omzendbrieven. Ik respecteer het decreet, maar er blijft een probleem.” Bij de eerste algemene vraag over de toepassing van de wetgeving heeft mevrouw Caprasse dus zelf spontaan gezegd dat ze een probleem heeft met de toepassing van de taalwetgeving.

De volgende bezwaren kwamen naar voren. Wat de toepassing van de taalwetgeving zoals bevestigd door de Raad van State betreft, verklaarde mevrouw Caprasse een probleem te hebben met de omzendbrieven-Peeters en -Martens. Ze verwees naar het arrest van het hof van beroep van Bergen van januari 2011, dat volgens haar boven de omzendbrieven staat. We hebben de gelegenheid gehad om in de plenaire vergadering te handelen met betrekking tot dat arrest, dat uiteraard niet de vaststaande rechtspraak van de Raad van State onderuit kan halen, om de eenvoudige reden dat een arrest nooit een uitspraak kan doen bij wege van algemene regel.

Mevrouw Caprasse bevestigde uitdrukkelijk dat ze de omzendbrieven in de betrekkingen met particulieren niet zou toepassen. In het bijzonder wat het versturen van de oproepingsbrieven naar aanleiding van de volgende lokale verkiezingen in 2012 betreft, een van de inbreuken die een benoeming van de huidige waarnemend burgemeester in de weg staan, verklaarde mevrouw Caprasse dat dat zou afhangen van het college, maar dat zij alvast bij de oude regeling blijft. Tot mijn verrassing had mevrouw Caprasse niet alleen bezwaren tegen de toepassing van de taalwetgeving en de omzendbrieven in kwestie, maar ze stelde ook het principe van het Nederlands als bestuurstaal in vraag. Ze gaf te kennen nooit te zullen optreden tegen gemeenteraadsleden die in het Frans aan de beraadslaging deelnemen, hoewel ze eraan toevoegde zich ervan bewust te zijn dat dit tot de nietigheid van de beslissing kan leiden. Ook wat het gebruik van het Frans door schepenen tijdens de vergaderingen van het college betreft, verklaarde mevrouw Caprasse daar niet tegen te zullen optreden, mocht ze burgemeester zijn. Het gaat hier dus eigenlijk om een escalatie. Het gaat om meer dan het in vraag stellen van de omzendbrieven: men gaat een stap verder, door te verklaren als burgemeester niet te zullen optreden tegen het gebruik van het Frans bij deliberaties in de gemeenteraad.

Ik zal hier niet ingaan op de betekenis van de faciliteiten, zoals geïnterpreteerd in de omzendbrief-Peeters en meermaals bevestigd door de Raad van State, maar wil toch een aantal essentiële zaken aanhalen. Het Grondwettelijk Hof heeft gesteld dat de faciliteitenregeling geen afbreuk mag doen aan het eentalige karakter van het taalgebied, wat betekent dat de faciliteiten niet zo ruim mogen worden geïnterpreteerd dat ze in de praktijk neerkomen op tweetaligheid. De beide omzendbrieven werden in 2005 herbevestigd in een omzendbrief van minister Keulen. De meest besproken regel uit deze omzendbrief is dat de faciliteitengemeenten alle documenten aan alle burgers standaard in het Nederlands moeten versturen, waarna burgers die dat willen zelf en voor elk document opnieuw een Franse vertaling vragen. De omzendbrieven poneren het niet-repetitieve karakter van de faciliteiten. Dat betekent dat faciliteiten niet automatisch, maar enkel op uitdrukkelijk verzoek worden toegekend. De achterliggende redenering was dat faciliteiten integratiebevorderend moeten zijn en geen middel mogen zijn om algemene tweetaligheid na te streven of af te dwingen. De

arresten van 23 december 2003 bevestigden de interpretatie dat faciliteiten niet repetitief kunnen of mogen zijn.

Bij de niet-benoeming op 30 maart 2010 van de huidige waarnemend burgemeester van Kraainem, heb ik de gemeenteraad van Kraainem in mijn begeleidende brief bij het niet-benoemingsbesluit uitdrukkelijk verzocht een nieuwe voordracht te doen. Daarbij heb ik erop gewezen dat ik een kandidaat wou die wél bereid was de taalwetgeving zoals bevestigd door de Raad van State na te leven. Uit het gesprek dat ik met mevrouw Caprasse heb gehad, blijkt duidelijk dat de nieuwe voordracht niet voldoet aan deze voorwaarden. Bijgevolg heb ik het niet-benoemingsbesluit van mevrouw Caprasse ondertekend. Ik betreur dat men de uitgestoken hand heeft geweigerd door deze kandidaat naar voren te schuiven. Ik denk inderdaad dat hier strategisch wordt gespeeld, en dat de verontwaardiging eigenlijk ook gespeeld is. Men wist op voorhand dat ik met zulke provocerende verklaringen niets anders kon dan overgaan tot de niet-benoeming. Op het ogenblik dat mevrouw Caprasse bij mij is gekomen, had ik immers twee gunstige adviezen gekregen. Ik had uitdrukkelijk laten weten aan de meerderheid welke vereisten er zouden zijn voor een nieuwe voorgedragen kandidaat.

Ik wijs erop dat in de randgemeenten de schepenen rechtstreeks worden gekozen, samen met de gemeenteraadsleden. Een eventuele tuchtprocedure is de enige juridische mogelijkheid om een schepen haar of zijn mandaat te ontnemen. Bij toepassing van artikel 71 van het Gemeentedecreet kan de Vlaamse Regering de burgemeester, schepenen of voorzitter van de gemeenteraad schorsen of afzetten wegens kennelijk wangedrag of grove nalatigheid. De vaste rechtspraak van de Raad van State leert dat ‘grove nalatigheid’ betrekking heeft op de specifieke uitoefening van het ambt zelf. Dat impliceert dat de feiten die als grove nalatigheid kunnen worden bestempeld, verband houden met handelingen gesteld na de ambtsaanvaarding. Met ‘kennelijk wangedrag’ wordt hoofdzakelijk, zo niet uitsluitend, gerefereerd aan feiten uit de sfeer van het privéleven. De Raad van State heeft wel, op basis van artikel 71 van het Gemeentedecreet, geoordeeld dat ook die feiten zich moeten hebben voorgedaan tijdens de ambtsuitoefening.

Hieruit blijkt alleszins dat een tuchtmaatregel tegen een uitvoerend mandataris alleen kan worden genomen als er concrete feiten zijn die men de mandataris kan verwijten en die als kennelijk wangedrag of grove nalatigheid kunnen worden gekwalificeerd. Een intentieverklaring om bepaalde wetten of decreten niet na te leven, volstaat niet om een tuchtsanctie te nemen. Om een tuchtsanctie te nemen, moet het gaan om een individuele handeling of daad van de betrokken schepenen en niet om een collegiale beslissing.

Een tuchtprocedure is van een totaal andere orde dan een niet-benoeming. Een eventuele benoeming of niet-benoeming van een burgemeester is een actieve bestuursdaad van de Vlaamse Regering, die inhoudt dat de regering erkent dat een kandidaat-burgemeester de regering loyaal kan vertegenwoordigen en de wetten en decreten zal uitvoeren. Een tuchtstraf is het opleggen van een sanctie tegen een uitvoerend mandataris die in functie is op basis van de democratische spelregels, in dit geval ten gevolge van hun rechtstreekse verkiezing als schepenen. Die sanctie kan krachtens het Gemeentedecreet enkel worden genomen ten gevolge van kennelijk wangedrag of grove nalatigheid.

Toen men aankondigde dat men naar de VN wou gaan, heb ik de zaak ook nader bekeken. Ik kan u daarover het volgende meedelen. Uit het advies van het Departement internationaal Vlaanderen blijkt dat de minister in dezen niets proactief kan ondernemen dat de aangekondigde acties, formuleringen of het indienen van een klacht kan voorkomen. De aangekondigde acties moeten allicht overwegend de communicatie op het thuisfront voeden en beogen geen juridisch effect. Een eventuele klacht bij de Mensenrechtenraad zal niet worden behandeld. Het gaat om een VN-mechanisme dat vergt dat eerst interne rechtsmiddelen worden uitgeput, wat de Franstaligen nooit doen. Ook nu staat het hen vrij om naar de Raad van State te gaan en interne rechtsmiddelen uit te putten. Ze verliezen zich liever in allerlei beschuldigingen aan het adres van de minister die ondemocratisch zou

handelen enzovoort, dan deze beslissing, zoals het past in een rechtsstaat, aan te vechten voor de Raad van State. Een eventuele klacht bij de Raad van Europa komt terecht in het voorlopig niet afgerond dossier over de burgemeestersbenoemingen, dat hoe dan ook nog verder zijn beloop moet of zal krijgen. Mogelijke proactieve acties verraden allicht veeleer een vorm van onzekerheid die de Vlaamse positie eerder in het defensief kan brengen dan wel versterken. Het departement adviseert mij om daarin geen actie te ondernemen.

Ik heb ook de vertegenwoordigers van het Congres van Regionale en Lokale Besturen bij de Raad van Europa ontmoet in december 2009. Ik heb er toen ook melding van gemaakt, of het is in elk geval in de pers gekomen. Op dat moment heb ik een heel lang gesprek gehad met die mensen, waaruit nog geen conclusie is getrokken omdat ze de intentie hadden geuit om terug te komen. Ik heb toen van de gelegenheid gebruik gemaakt om zeer uitvoerig in te gaan op een stuk geschiedenis van deze Belgische staat en op het tot stand komen van de taalwetgeving en van de taalgebieden. Ik had de indruk dat dit niet onnuttig was en dat het wel belangrijk was om een en ander toe te lichten. Ik heb ook gewezen op het feit dat in Vlaanderen, en in België bij uitbreiding, de burgemeester een dubbelhoofdige functie heeft, in die zin dat hij in de regel voorgedragen wordt door de meerderheid van de raadsleden. Het hoeft niet zo te zijn, want in uitzonderlijke omstandigheden kan er iemand buiten de raad worden benoemd. De burgemeester is evenzeer de vertegenwoordiger van het federale en het Vlaamse gezag en in die zin wordt hij benoemd.

Ik heb er ook op gewezen dat er in Europa verschillende systemen zijn. Er kunnen rechtstreekse verkiezingen zijn, maar er zijn ook systemen waarbij een meerderheidskandidaat automatisch burgemeester wordt. Er zijn ook systemen waarbij er een voordracht en een benoeming is, wat ons systeem is. Er is ook het Nederlandse systeem, dat bestaat in een benoeming van iemand die niet moet worden voorgedragen door de gemeenteraad. Het is niet onbelangrijk om erop te wijzen dat dit in ons systeem is ingebakken en dat dit al heel lang de regel is. Er zijn natuurlijk voorstanders van een rechtstreekse verkiezing van de burgemeester, maar dat is niet wat de emanatie is van de meerderheid in dit politieke halfmond.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt wel niet geantwoord op de vraag – ik had ze wel niet schriftelijk gesteld – of u vindt dat dergelijke aangelegenheden thuishoren in het kader van federale regeringsonderhandelingen, net zoals de omzendbrieven-Peeters en -Martens die daar blijkbaar in het verleden ook al op tafel lagen. U hebt niet gezegd wat daar uw mening over is. Juridisch hebben we misschien wel gelijk, maar dat wil niet zeggen dat we op het einde van de rit ook politiek gelijkhalen.

Minister, u verwijst naar een arrest van de Raad van State van 1996. Mag ik ervan uitgaan dat het de kwestie-Happart was? U kunt dat nog altijd terecht als argument gebruiken, maar wat is er nadien gebeurd? Er is de staatshervorming van 1988 geweest, maar ze hebben er zich nooit politiek bij neergelegd, wel juridisch, omdat ze niet anders konden. Ze zijn blijven voortdoen: er is de betonning van de faciliteiten geweest en het onweerlegbaar vermoeden van taalkennis. Dat was het resultaat van jarenlang politiek gestook, hoewel we juridisch gelijk hadden. Toen was er ook een soort carrousel. Happart werd altijd opnieuw voorgedragen en de benoeming werd altijd vernietigd door de Raad van State, op basis van de gronden die u terecht aanhaalt en die vandaag nog altijd gelden.

Ik zie een parallel in die carrousel, vandaar mijn vraag of er niet meer kan gebeuren. Mevrouw Caprasse is nog altijd schepen. Om een tuchtprocedure te openen, zegt u, gaat het ofwel over kennelijk wangedrag, en dan zit dat eerder in de privésfeer dan in de publieke sfeer, ofwel over een grote nalatigheid, wat in feite over bestuursdaden gaat. U zegt dan dat als beslissingen collegiaal worden genomen, men niet kan optreden tegen een individu.

Mevrouw Caprasse is eerste schepen. Stel dat de heer d'Oreye het afbolt, dan kan zij waarnemend burgemeester worden, zonder door u benoemd te worden. Politiek gesproken verandert er dus in feite niets. Ik wil u toch vragen, minister, om eens na te gaan welke bestuurshandelingen mevrouw Caprasse eventueel al gesteld heeft in die filosofie die zij u meegedeeld heeft. Dan is er misschien wel een mogelijkheid om een en ander te doen.

U zegt ook dat men in internationale gremia geen kans heeft, omdat bij ons de rechtsmiddelen niet zijn uitgeput. Ik begrijp die redenering volledig. Ik begrijp niet waarom de beslissingen van uw voorganger en van uzelf nooit aangevochten zijn bij de Raad van State, dat het geëigende orgaan is. Als ik de nota's in het kader van de federale regeringsonderhandelingen bekijk, doen er echter ook al pistes de ronde om daaraan te sleutelen.

U hebt op dat vlak gelijk, maar ik verwijs toch nog eens naar het voorbeeld van het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa. De heer Keulen had ook helemaal gelijk. Hij heeft die mensen een uitgebreide nota bezorgd. Het resultaat was dat we een delegatie op bezoek kregen om na te gaan of er toch niets aan de hand was. Proactief optreden, kan natuurlijk ook informeel. Ik zeg niet dat u formeel moet optreden. Dat kan even goed informeel.

Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het was de enige beslissing die u in dat kader kon nemen. Maar ik zou u toch aanraden om mogelijkheden te onderzoeken om verder te gaan, want op het terrein zelf verandert er niets, en dat is betreurenswaardig. Ik schuif dat niet in uw schoenen, maar ik roep u wel op om alle mogelijkheden te onderzoeken om een einde te stellen aan die carrousel.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Minister, uit het relaas dat u gegeven hebt, blijkt dat mevrouw Caprasse hier inderdaad een spelletje heeft gespeeld en bijna moedwillig heeft aangestuurd op een niet-benoeming. Zij wist op voorhand zeer goed welk spelletje ze aan het spelen was. Dan vind ik het heel erg dat men achteraf persberichten de wereld instuurt en jammert in de zin van "Geert Bourgeois méprise la démocratie et fait le choix de l'illégalité".

Wij zijn allemaal lokaal actief en de gemeentelijke democratie ligt ons heel na aan het hart. Maar er is natuurlijk ook de parlementaire democratie, waar de volksvertegenwoordiging wetten en decreten of ordonnanties goedkeurt. En een gemeentebestuur staat daar niet boven. Integendeel, men kan wetten en decreten niet zomaar op zijn eigen manier interpreteren. Men heeft de plicht om die nauwkeurig uit te voeren, om omzendbrieven van de Vlaamse overheid toe te passen en arresten van de Raad van State te respecteren. In die zin kon u inderdaad geen andere beslissing nemen.

Uw interpretatie van de faciliteiten dat ze integratiebevorderend zouden moeten zijn, is terecht. Maar om integratie is het deze groep van Franstaligen – de FDF – allang niet meer te doen in de Vlaamse Rand. Met dit soort propaganda, die bijna heel Halle-Vilvoorde in de bus krijgt, eentalig Frans, geven zij het signaal dat het Nederlands in Halle-Vilvoorde eigenlijk niet nodig is en dat de streek zich het best aanpast aan hen, in plaats van omgekeerd. En dat is zeer jammer, want men speelt daar een heel gevaarlijk spel.

Wij doen als gemeenten zeer veel inspanningen om kansen te bieden op het vlak van integratie, zoals lessen Nederlands, nog veel meer dan vroeger. En wie zien we op die lessen Nederlands? Dat zijn nieuwkomers, mensen uit Oost-Europa, Afrika en Azië, die op enkele maanden tijd goed Nederlands leren. Maar we zien weinig of geen Franstalige Belgen die die moeite doen, omdat zij van dit soort Franstalige partijen natuurlijk het signaal krijgen dat het absoluut niet nodig is. Zo zien we ook dat meer dan de helft van de langdurig werklozen in onze streek anderstalig zijn – veelal Franstalig – en kansen missen. Dat is heel jammer.

In die zin vind ik dat u de juiste beslissing genomen hebt, omdat we hier echt op principes moeten blijven staan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het aantal vrouwen in het top- en middenkader van de Vlaamse overheid - 2301 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, tijdens de vorige legislatuur heeft de toenmalige Vlaamse Regering streefcijfers geformuleerd over de aanwezigheid van vrouwen in het middenmanagement en in topfuncties van de Vlaamse overheid. Hoewel vooropgesteld werd om de vertegenwoordiging van vrouwen in de zogenaamde N-1-functies tegen 2010 tot 33 procent te doen toenemen, blijft hun aandeel de laatste jaren rond 26 procent schommelen. In 2010 stelden we een lichte vooruitgang vast naar 29 procent.

In opdracht van de dienst Emancipatiezaken heeft de Universiteit Hasselt een onderzoek uitgevoerd met als titel 'Naar een innovatief genderbeleid bij het management van de Vlaamse overheid'. Uit dit onderzoek dat werd afgerond in augustus 2010, blijkt dat vrouwen nog steeds ondervertegenwoordigd zijn binnen het middenkader van de Vlaamse overheid, ondanks de inspanningen die de laatste jaren geleverd zijn om het vrouwelijk aandeel te verhogen.

Uit de cijferanalyse bleek dat in 2009 slechts 26 procent van de N-1's een vrouw was ondanks de ruime pool aan vrouwelijke potentiële kandidaten, die gemiddeld ongeveer 38 procent bedroeg. In 2010 was er een stijging naar 41 procent. Behalve de vrouwelijke ondervertegenwoordiging toonde het onderzoek ook aan dat er slechts een beperkte belangstelling is voor N-1-functies, en dit zowel bij vrouwen als bij mannen.

In schriftelijke vraag nummer 420 van 13 mei 2011 vroeg ik cijfers op voor 2010. In 2010 bedroeg het aantal vrouwelijke kandidaten opeens 29 procent tegenover 26 procent in 2009. Het streefcijfer van 33 procent werd enkel bereikt door de diensten Algemeen Regeringsbeleid, waar men 36 procent boekte, Bestuurszaken, Financiën en Begroting, Onderwijs en Vorming en de diensten Werk, Volksgezondheid en Gezin. Daar haalde men dus wel de doelstellingen.

Een opvallende vaststelling uit het onderzoek van de Universiteit Hasselt is bovendien dat van de vrouwen die op niveau A werken en minstens 28 jaar zijn, 28,5 procent contractueel en 71,5 procent statutair in dienst is, ten opzichte van respectievelijk 18,3 procent en 81,7 procent van de mannen. Dat impliceert eveneens dat vrouwen minder in aanmerking komen om zich kandidaat te stellen voor N-1-functies omdat ze niet zo vaak als mannen voldoen aan de formele voorwaarde om statutair aan het werk te zijn.

Zowel de SERV als de commissie Diversiteit vraagt blijvende aandacht voor genderneutrale functieclassificaties voor alle niveaus binnen de Vlaamse overheid en wijzen erop dat loopbaanpaden genderneutraal moeten zijn.

Uit cijfers van het Actieplan Gelijke Kansen en Diversiteit 2011 van de dienst Emancipatiezaken blijkt dat er in 2009 22 functies op N-1-niveau bij kwamen, maar dat het totale aantal vrouwen slechts met drie steeg. In deze tekst wordt ook gesteld dat het vlotter laten doorgroeien naar het middenmanagement een noodzaak is indien de Vlaamse overheid genoeg vrouwen aan de top wil behouden. De datum van het streefcijfer van 33 procent vrouwen in het middenmanagement is verschoven naar 2015.

Minister, in antwoord op mijn schriftelijke vraag nummer 6 van 29 september 2010 stelde u dat u in het voorjaar 2011 over het rapport van de Universiteit Hasselt zou communiceren.

Daarna zou de dienst Emancipatiezaken een managementsamenvatting op zijn website plaatsen. Vond dit communicatiemoment al plaats? Op de website van de dienst Emancipatiezaken is het rapport wel terug te vinden naar aanleiding van de Vrouwendag bij de Vlaamse Overheid op 8 maart 2011, maar er staat geen managementsamenvatting op deze site. Kan ik daarover informatie krijgen?

Het onderzoeksrapport bevat 21 aanbevelingen om de doorstroming van mannen en vrouwen naar N-1-functies binnen de Vlaamse overheid te verbeteren. Hebt u al met uw administratie overlegd met welke voorgestelde aanbevelingen u rekening zult houden in uw beleid? Zo ja, welke? Wat is de timing?

Hebt u reeds met het departement Bestuurszaken overlegd welke eventuele andere beleidsmaatregelen in de toekomst genomen zullen worden om de doorstroom van vrouwen naar het middenkader te bevorderen? Zo ja, welke maatregelen worden in het vooruitzicht gesteld? Wat is de timing?

Uit het onderzoek van de Universiteit Hasselt blijkt dat een groot aantal personeelsleden op A-niveau contractueel aan het werk is, namelijk 22 procent, en dat vrouwen doorgaans vaker dan mannen contractueel werden aangesteld. 51,3 procent van deze personeelsleden is immers een vrouw. Dat impliceert dat vrouwen minder in aanmerking komen om zich kandidaat te stellen voor N-1-functies, omdat ze niet zo vaak als mannen voldoen aan de formele voorwaarde om statutair aan het werk te zijn. Hoe komt dat? In welke maatregelen voorziet u om dit onevenwicht weg te werken en zo functieclassificaties en loopbaanpaden meer genderneutraal te maken?

In antwoord op mijn schriftelijke vraag nummer 6 van 29 september 2010 stelde u dat de dienst Emancipatiezaken in uw opdracht een nieuw strategisch beleidsplan voor de periode 2011-2015 zou opmaken. Dit plan zal aangeven welke richting het genderbeleid de komende jaren uitgaat. In het Actieplan Gelijke Kansen en Diversiteit 2011 van de dienst Emancipatiezaken staat dat dit strategisch beleidsplan eind 2010 zou worden ingediend. Wat is daar de stand van zaken? Wat is de timing?

De voorzitter: Mevrouw Vissers heeft het woord.

Mevrouw Linda Vissers: Deze vraag om uitleg komt er ook naar aanleiding van de beleidsbrief van de minister, die we dit jaar hebben besproken. Er stonden streefcijfers in over het aantal functies van vrouwen in top- en middenkader, maar ook over het aantal personen met een handicap en het aantal allochtonen.

Mijn vraag was nogal technisch, daarom heb ik ze in een schriftelijke vraag gesteld. Ik wacht nog op het antwoord en wil ze hier nog even te berde brengen. We stellen vast dat we het streefcijfer van vrouwen in het middenmanagement heel moeilijk kunnen halen. Minister, hebt u al maatregelen getroffen? Hoe ziet u dat?

Normaal was de vooropgestelde datum 2012, nu is het al 2015 geworden. Kunnen we dat streefcijfer van 33 procent zeker halen in 2015, niet alleen voor vrouwen in het topkader, maar ook voor personen met een handicap en allochtonen?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Dit is een heel lovenswaardige vraag, waar niemand van de commissie tegen kan zijn. Als in het federaal parlement initiatieven worden genomen om de raden van bestuur van beursgenoteerde bedrijven vrouwvriendelijker te maken, stel ik alleen maar vast dat partijgenoten van mevrouw Brusseel zich daartegen verzetten.

De voorzitter: Collega's, ik vind het belangrijk dat dit onderwerp aan bod kan komen in de commissie. De vraag om uitleg van mevrouw Brusseel is toegelaten omdat er al diverse schriftelijke vragen waren voorafgegaan. Ik stel voor om vanaf volgend jaar alles in verband met diversiteit samen te behandelen, of het nu gaat om de vertegenwoordiging van

allochtonen of om mindervaliden. Misschien is het niet slecht om daarover een debat te organiseren.

Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voor mij is dat geen probleem, integendeel, ik ben vragende partij want ik krijg vaak tegelijk gelijkaardige vragen van verschillende volksvertegenwoordigers. Het zou inderdaad niet slecht zijn, als het rapport er is van de emancipatie-ambtenaar, om dit volledig te bespreken. De aanvullende vragen van mevrouw Vissers zijn heel interessant, maar jammer genoeg kan ik er nu in detail niet op ingaan. Ik kan uit het hoofd ongeveer zeggen waar we staan met de streefcijfers voor mensen met een handicap en mensen van allochtone afkomst. Voor die laatste zitten we nu aan meer dan de helft van de doelstellingen, aan 2 of meer procent. Jammer genoeg kan ik dat niet uit het hoofd zeggen. Misschien is het goed om dat in z'n totaliteit te bespreken. Ik geef die reserve mee.

Er zijn op dit moment niet veel aanwervingen. Als er minder aanwervingen zijn door de overheid, is het moeilijker om de quota ingevuld te krijgen. Aan de streefcijfers kun je alleen geraken door nieuwe aanwervingen te doen. Ik mag het woord quota niet gebruiken, want het zijn streefcijfers. Excuus voor mijn woordgebruik daarstraks.

Over de resultaten van het onderzoek van de Universiteit Hasselt hield de dienst Emancipatiezaken een communicatiemoment op de Internationale Vrouwendag van 8 maart 2011. De opdrachthouder Emancipatiezaken en haar team organiseren namelijk jaarlijks een evenement op deze dag met als thema de meerwaarde van een genderbalans bij de Vlaamse overheid. In 2011 werd ervoor gekozen om dat moment te combineren met de communicatie van de resultaten van het onderzoek dat de dienst Emancipatiezaken liet uitvoeren naar de gebrekkige doorstroom van medewerkers van de Vlaamse overheid naar N-1-functies.

Na de presentatie van de onderzoeksresultaten vond er ook een panelgesprek plaats. Er was veel gespreksstof voor een debat met enkele topvrouwen van de Vlaamse overheid. Die vrouwen getuigden over hun eigen carrière en over hoe zij omgaan met de combinatie arbeid-privé.

Uit de ingevulde enquêteformulieren bleek dat de aanwezigen het communicatiemoment positief hebben geëvalueerd. Dit had ook een weerslag in de pers, hoewel dat beter kon. Op 8 maart verscheen er een kort artikel in De Standaard. Ook in het nummer van mei stond een kort artikel in 13, het magazine voor overheids personeel. De managementsamenvatting van het onderzoek kun je terugvinden in het 'Strategisch plan verhoogde genderdiversiteit in middenmanagement voor de periode 2011-2014'. Dit kun je terugvinden op de website van de dienst Emancipatiezaken van de Vlaamse overheid.

Middenmanagementfuncties bij de Vlaamse overheid – de zogenaamde N-1-functies – trekken te weinig kandidaten aan. Te weinig vrouwen en mannen solliciteren voor een N-1-functie. Uit vroeger onderzoek binnen de Vlaamse overheid, dat zich uitstrekt over de periode 1997 tot en met 2001, bleek dat zich gemiddeld slechts 4,6 kandidaten aandienden voor elke vacante N-1-functie.

Met het streefcijfer van 33 procent vrouwen in middenmanagementfuncties in het achterhoofd, liet de dienst Emancipatiezaken een onderzoek uitvoeren door SEIN van de Universiteit Hasselt naar de obstakels die doorstroom naar middenmanagement verhinderen, naar middenmanagement in het algemeen, zowel voor mannen als voor vrouwen, want het probleem doet zich bij beiden voor, zij het dat er ook genderspecifieke problemen zijn.

Kort samengevat komen als belangrijkste knelpunten naar voren: ten eerste het onbekende van een N-1-functie. Ten tweede, de combineerbaarheid van de N-1-functie met privéverantwoordelijkheden. Ten derde, de mate waarin men – inhoudelijk – vertrouwd moet zijn met de functie. Ten vierde is er de – perceptie van de – aanwervingsprocedure en -criteria. Ten vijfde is er het gebrek aan een aanlooptraject naar een N-1-functie, aan steun en

begeleiding bij het zich kandidaat stellen, aan voorbereiding op de selectieprocedure, aan – vrouwelijke – rolmodellen, aan begeleiding bij de intrede in de functie, aan interne mobiliteit en aan voldoende kwalitatieve interne en externe potentieelinschattingen.

De onderzoekers van SEIN formuleerden inderdaad zelf aanbevelingen, maar de dienst Emancipatiezaken heeft die aanbevelingen vertaald op maat van de Vlaamse overheid, zodat de organisatie er verder mee aan de slag kan gaan.

Samen met de afdeling Beleid van het Departement Bestuurszaken werd een actiematrix uitgewerkt in het Strategisch plan verhoogde genderdiversiteit in middenmanagement voor de periode 2011-2014. De beleidsaanbevelingen in de actiematrix zijn ingedeeld volgens de humanresourcescyclus. Daardoor zal het mogelijk zijn de beleidsaanbevelingen te integreren in de lopende projecten van de Vlaamse overheid en zo de knelpunten weg te werken. Om de onbekendheid van de functies mee weg te werken, wil ik de informatie over de N- en de N-1-functies centraal ter beschikking stellen, ook om de vertrouwdheid met de functie te vergroten.

Uit de recente personeelspeiling bij de medewerkers van de Vlaamse overheid blijkt dat er over de combinatie van arbeid en privéleven een opvallend verschil in tevredenheid bestaat tussen personeelsleden in managementfuncties en de rest van het personeel. Personeelsleden in managementfuncties zijn opvallend minder tevreden, hoewel de tevredenheid bij de overige personeelsleden vrij groot is.

Om de combineerbaarheid van de N-1-functie met privéverantwoordelijkheden te verbeteren, wil ik telethuiswerken ook bij hen verder stimuleren. Ik moet daar echter aan toevoegen dat dit voor leidinggevenden nooit in dezelfde mate zal kunnen als voor de andere medewerkers. Dit geldt niet als algemene regel, maar in de meeste gevallen geldt toch de regel dat leidinggevenden actief ter plaatse moeten zijn, op de werkvloer, tussen de mensen die daar werken, veeleer dan thuis te werken. Ook voor hen is er echter een combinatie met telewerken mogelijk, zij het in principe in mindere mate. Dat geldt niet voor alle functies: bij bepaalde N-1-functies kan dat beter dan bij andere.

Om de perceptie over de aanwervingsprocedure en de criteria te verbeteren, wil ik de rapportage van de potentieelinschatting standaard aan elke kandidaat ter beschikking stellen. Een terugkerend punt is dat het aanlooptraject onvoldoende is: er zijn onvoldoende mogelijkheden om zich voor te bereiden op een dergelijke functie. Om dat te verhelpen, zal ik een aantal maatregelen nemen. Ik zal de functiefamilie middenkader uitwerken en wil de N-1-functies ook verder analyseren en wegen. Daarnaast wil ik ook in de evaluatiecyclus Planning, Leiding geven, Opvolgen, Evalueren en Gewaardeerd worden (PLOEG) de mogelijkheid opnemen om talentvolle medewerkers voor een leidinggevende loopbaan in beeld te brengen.

Om meer steun en begeleiding bij een kandidaatstelling te scheppen, wil ik een managementtrainingsprogramma opzetten, met inbegrip van een mentoringprogramma en een voorbereidingsprogramma voor beginnende N-1's. Om kandidaten meer gelegenheid te geven zich voor te bereiden op de selectieprocedure, wil ik dat er meer duiding komt bij het schrijven van een managementvisie tijdens de selectieprocedure voor N-1. Ook wil ik meer kansen creëren opdat beloftevolle A1's of A2's een tijdelijke projectleiderfunctie zouden kunnen opnemen.

Ik wil – vrouwelijke – rolmodellen meer zichtbaar maken door sensibiliserende initiatieven te lanceren die mensen inspireren tot een leidinggevende loopbaan, bijvoorbeeld door meeloopdagen van A1's of N-2's bij N-1's. In een communicatiecampagne wil ik ook genuanceerde en eerlijke portretten brengen van rolmodellen en wil ik goede praktijken uitdragen met betrekking tot de combinatie van ouderschap en privéleven en de combinatie leiding geven en werk, zodat ook loopbaanpaden zichtbaar worden. Daarnaast wil ik ook – vrouwelijke – afdelingshoofden laten portretteren, bijvoorbeeld via een artikel in het

personeelsblad 13. Een proefperiode van zes maanden voor beginnende N-1's, vergezeld van een concreet ondersteuningsprogramma, moet zorgen voor meer begeleiding bij de intrede in deze functies.

Om de interne mobiliteit te vergroten, wil ik de doelgroep proactief aanschrijven, om deze mensen aan te moedigen een profiel aan te maken op de website van Jobpunt Vlaanderen, zodat ze bij het bekendmaken van een vacature automatisch op de hoogte kunnen worden gebracht. Tevens wil ik inzetten op individuele loopbaantrajectbegeleiding, eventueel door middel van een positieve herwaardering van het instrument van herplaatsing. Ik wil wetenschappelijk onderzoek laten verrichten om kwaliteitscriteria op te stellen voor de interne en externe potentieelinschattingen.

Aangezien de Vlaamse overheid te kampen heeft met een algemene doorstroomproblematiek, zijn de aanbevelingen zo veel mogelijk genderneutraal geformuleerd, tenzij er voor een van de twee geslachten specifieke klemtonen zijn gelegd. Een concreet tijdspad is nog niet uitgetekend en tevens bekijkt mijn administratie nog wie welke maatregel voor zijn rekening kan nemen. De administratie zal me echter een voorstel bezorgen over hoe ze dit op korte termijn in haar werking kan inbouwen. In dat licht heb ik ook gevraagd – en dat is heel belangrijk – om deze acties af te stemmen op het sleutelproject 'Modern HR-beleid' in het kader van het meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid en mijn beleidsbrief 2012.

Wat de derde vraag betreft, verwijs ik naar het antwoord op de vorige vraag. Mijn administratie heeft ervoor gekozen om de beleidsaanbevelingen van SEIN niet letterlijk over te nemen, maar om op het strategische en het operationele niveau een aantal acties in een matrix te gieten die concreter op de leest van de Vlaamse overheid geschoeid zijn.

Ik kom tot de vierde vraag. In 2008 waren 78 van de 291 medewerkers op N-1-niveau vrouw. Dat komt neer op 27 procent. In 2009 evolueerde dat naar 26 procent, met 82 op 317 functies, en in 2010 is het aantal gestegen naar 29 procent, met 93 op 325 functies. Ik kon de voorbije jaren merken dat het totale personeelsbestand van de Vlaamse overheid naar een evenwichtige verdeling van mannen en vrouwen evolueerde. Concreet steeg het percentage vrouwen bij de Vlaamse overheid geleidelijk, van 46,78 procent in 2006 naar 48,62 procent in 2010.

Deze evolutie zet zich ook door in de statutaire benoemingen. Het verschil van 19 procent tussen mannen en vrouwen tien jaar geleden is teruggedrongen tot 10 procent nu. Dat is een zeer positieve evolutie. Dat betekent wel dat vrouwen nu nog steeds 10 procent minder in statutaire functies werken. Ik verwacht een verdere evolutie in de vermindering van de kloof tussen mannen en vrouwen.

Een verklaring voor deze kloof hebben we niet meteen. Historische redenen kunnen aan de basis liggen. Er is met name nog steeds een overwicht van statutaire mannen in hogere leeftijdscategorieën en meer vrouwen bij de personeelsleden onder de 35 jaar die vaker contractueel zijn. Dat vrouwen momenteel minder statutair benoemd zijn dan mannen, kan ook liggen aan het groot aantal vrouwen in poets- en cateringfuncties. In deze functies zijn geen statutaire benoemingen mogelijk.

Daarnaast merk ik ook dat de pool van vrouwen die voldoen aan de voorwaarde om zich kandidaat te stellen en waaruit toekomstige afdelingshoofden vaak gerekruteerd worden, de voorbije jaren spectaculair gegroeid is. Het aantal vrouwelijke personeelsleden op N-2-niveau, dit is het lager kader, ten opzichte van vorig jaar is namelijk toegenomen met 4 procent, van 33 procent naar 37 procent, en ook het aantal vrouwen op A-niveau, masters en niet behorend tot het management, zou nu voldoende groot moeten zijn, namelijk 38 procent, om het vooropgestelde streefcijfer van 33 procent vrouwen in top- en middenkaderfuncties te halen tegen 2015.

Uit een onderzoek van de dienst Emancipatiezaken van 2001, bleek dat de organisatie toen slechts over een pool van 16,8 procent vrouwelijke statutairen van A1 en A2 kon beschikken

met minstens zes jaar graadanciënniteit. De pool van vrouwen die in aanmerking komen voor een functie als afdelingshoofd, is dus sterk gegroeid. In dit onderzoek uit 2001 kwamen een aantal gelijkaardige knelpunten in de doorstroom aan het licht. Werkdruk en de moeilijke combinatie van werk met zorgtaken en vrije tijd, zorgen ervoor dat weinig ambtenaren zin hebben in de baan van afdelingshoofd.

De Vlaamse overheid blijft wel – en ik wil dat beklemtonen – een van de meest gezinsvriendelijke overheden van het land, met de verschillende maatregelen om de combinatie arbeid en gezin te vergemakkelijken, waaronder kinderopvang tijdens de schoolvakanties, glijdende werktijden, veel verlofdagen, mogelijkheid tot telewerken in heel wat administraties. De personeelsleden in een managementfunctie beschikken in principe over dezelfde mogelijkheden, maar de toepassing blijkt voor hen in de praktijk moeilijker, wat zich vertaalt in een minder positieve score in de personeelspeiling.

Het nieuwe strategische beleidsplan voor de periode 2011-2015, waar u naar verwijst, ontving ik eind 2010 van de dienst Emancipatiezaken. In de eerste jaarhelft van 2011 volgde een uitgebreide consultatieronde bij diverse interne organen van de Vlaamse administratie. Dit plan kwam aan bod in de Commissie Emancipatiezaken, het Strategische Overleg Personeel en Organisatie (SOPO), het College van ambtenaren-generaal (CAG) en het Overleg van kabinet en administratie Personeel en Organisatie (OKA P&O).

Het algemeen strategisch plan vermeldt, naast veel andere deeldomeinen, kort de krachtlijnen voor het genderbeleid. Dit plan kwam op vrijdag 17 juni als mededeling aan bod op de Vlaamse Regering. Het Strategisch plan verhoogde genderdiversiteit in middenmanagement is eveneens een meerjarenplan, met een uitwerking van acties op strategisch, operationeel en actieniveau. Dit plan is richtinggevend voor het genderbeleid van de komende jaren. Ook dit plan heeft een uitgebreid toetsingsproces binnen de Vlaamse overheid doorlopen, gelijklopend met de consultatieronde van het algemeen strategisch plan. Het plan kwam ter sprake in dezelfde adviesorganen. Op een overleg tussen de administratie en mijn kabinet op 12 mei 2011 is beslist om het strategisch genderplan maximaal in te passen in het overkoepelende strategisch sleutelproject met betrekking tot modern HR-beleid. Mijn administratie bekijkt ook welke acties uit het strategische genderplan een plaats krijgen in de beleidsbrief Bestuurszaken 2012.

De Vlaamse overheid kan hier een voorbeeldfunctie opeisen. Geen enkele andere organisatie van vergelijkbare grootte in België telt zoveel vrouwen aan de top, namelijk een vierde. Het aantal vrouwen in topfuncties steeg sterk de voorbije jaren: van 11 procent in 2005 naar 25 procent in 2009, met een stagnering in 2010. Het gaat in de praktijk over een verschil van één persoon. In het middenkader schommelde het aantal vrouwen sinds 2001 rond de 26-27 procent. Het laatste jaar, 2010, is dat gestegen naar 29 procent.

Hoewel de Vlaamse overheid dus een mooi totaalcijfer kan voorleggen, is het vooropgestelde doel van 33 procent nog niet gehaald. Zoals vermeld, is er in 2010 wel een mooie vooruitgang geboekt van 26 procent naar 29 procent.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer Verfaillie, er is natuurlijk een groot verschil tussen streefcijfers binnen Vlaamse overheden en quota in privébedrijven. Het is een verschil dat u heel goed kent. Het geeft een beetje een vertekend beeld om dat hier in de discussie naar voren te brengen.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, mijnheer Verfaillie, u mag inderdaad geen appels met peren vergelijken. De voorbeeldfunctie van de Vlaamse overheid is iets anders dan een bestuursraad van een beursgenoteerd bedrijf. Maar ik heb er blijkbaar een goede vriend bij. Het doet me plezier dat u zo fel opkomt voor de vertegenwoordiging van vrouwen in de hogere regionen van de maatschappij.

Ik heb ook al schriftelijke vragen gesteld over de streefcijfers die men zou moeten behalen in de tewerkstelling voor gehandicapten. Het gaat misschien wel de goede richting uit, maar we halen de cijfers nog lang niet.

Ik wil het ook nog even hebben over het debat dat volgend jaar zou kunnen plaatsvinden. Ik ben absoluut niet tegen een debat over diversiteit, maar ik wil nadrukkelijk een onderscheid maken tussen een genderneutrale HR-politiek en een volledig diversiteitsbeleid. We zijn allemaal man of vrouw. Het lijkt mij een apart beleid te vereisen als er op dat vlak discriminatie plaatsvindt. Wat andere vormen van diversiteit betreft, is er een heel andere problematiek. Dat zie je wanneer je de oorzaken in kaart gaat brengen en wanneer je maatregelen moet treffen. Daar moet je een licht gewijzigd beleid voeren.

Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben het met u eens dat er positieve evoluties zijn. Ik ben daar ook blij om. Ik heb de vraag toch opnieuw gesteld, ten eerste omdat er vorig jaar discussie was over de cijfers. Ik ben blij dat we het nu eens zijn over de cijfers. Ten tweede zijn de doelstellingen nog niet gerealiseerd en werd de deadline verschoven naar 2010. Daarom wou ik van u heel precies horen welke maatregelen u in het vooruitzicht stelt om de doorstroming vlotter te maken – van vrouwen, maar ook van mannen. Het blijkt immers dat er voor N-1-functies ook een probleem in de doorstroming is voor mannen. Waarschijnlijk worden daar stilaan dezelfde eisen gesteld, zoals het draaglijker maken van de combinatie van arbeid en gezin. Bovendien zal het ook voor mannen interessant zijn om een aanlooptraject te kennen wanneer men naar een fundamenteel andere functie wil gaan.

Ik heb u een aantal keren horen zeggen dat u een aanlooptraject voor N-1 wilt lanceren, dat u sensibiliserende initiatieven wilt lanceren en dat u rolmodellen in de kijker wilt zetten. Ik vind dat goede maatregelen, maar ik wil heel precies van u weten of u die zaken gaat realiseren en wanneer. We kunnen een aantal maatregelen bedenken en we kunnen de beleidsaanbevelingen van de Universiteit Hasselt zelfs overnemen, maar de vraag is of we dat willen doen en wanneer we dat gaan doen.

Een ander punt is het beter in kaart brengen van de belemmeringen om de combinatie te maken van een moeilijker functie of een topfunctie met een gezinsleven. Daar wordt al aan gewerkt. Er is al kinderopvang tijdens de vakantie, wat ik zeer positief vind. Maar misschien kan er nog meer gedaan worden en moet daar een grondiger consultatie over gebeuren, zodat men beter weet wat de precieze problemen zijn die de mensen ervaren.

U hebt een aantal zeer interessante dingen opgesomd. Wilt u die zaken doen? En zo ja, wanneer?

De voorzitter: Mevrouw Vissers heeft het woord.

Mevrouw Linda Vissers: Ik wacht gewoon op het schriftelijke antwoord van de minister, dat onderweg is.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Ik heb duidelijk gesteld dat het aan de overkant zit en dat het over beursgenoteerde bedrijven gaat. Je kunt het dus niet echt met elkaar vergelijken. Als er een warme oproep wordt gedaan tot de Vlaamse overheid om vrouwvriendelijker te zijn, zou ik denken dat diezelfde partij het ook in de genen zou hebben om ook de bedrijven op te roepen om vrouwvriendelijker te zijn. Maar blijkbaar heb ik het helemaal verkeerd voor.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Er wordt hier op gealludeerd dat ik de streefcijfers voor een paar van de doelstellingen opgeschoven heb naar 2015. De meeste van die doelstellingen heb ik geërfd van de paarse regering. Ik moest vaststellen dat we op tal van streefcijfers zeer ondermaats scoorden. Ik durf te zeggen dat er in de periode dat ik minister ben geworden, vanaf 2004, zowel inzake diversiteit als inzake gender, grote vooruitgang is geboekt. U kunt die cijfers zien.

Dat is niet gemakkelijk. Je kunt dat niet op één dag doen. Bepaalde van die doelstellingen waren zeer irrealistisch, zolang je daarvoor geen maatregelen in lijn bracht. Het aanwerven van mensen met een handicap bijvoorbeeld vergt enorm veel inspanningen. Ik denk aan de sensibilisering en het betrekken van die agentschappen, arbeidsondersteunende maatregelen en dergelijke meer. Dat zijn allemaal zaken die ik in lijn gebracht heb en waarvan je ziet dat er vooruitgang is. Hetzelfde geldt voor de tewerkstelling van mensen van allochtone afkomst. Ook daar maken we gestaag vooruitgang. Ik heb het antwoord op uw vraag niet voor ogen, mevrouw Vissers, maar ik ben er bijna zeker van dat we in 2015 ook daar ons streefcijfer zullen halen.

Ik heb dus een reeks maatregelen in lijn gebracht en heb realistische doelstellingen geformuleerd. Het gaat niet op om te zeggen dat we vasthouden aan 2010, als je intussen weet dat die doelstellingen niet gehaald zijn.

Wat ik niet zal doen, is er zelf voor zorgen dat die mensen daar zijn. Ik benoem niet. Dat is een doelstelling van de leidend ambtenaar. Ik heb dat ook opgenomen in de doelstellingen van die topambtenaren. Wat ik doe, is een aantal maatregelen uitwerken, onderbouwen enzovoort. Ik heb voor elk van die zaken gezegd wat ik nog bijkomend wil gaan doen. Ik heb geen suggesties gehoord, maar mocht u nog suggesties hebben om nog bijkomende initiatieven te nemen, hoor ik die graag. Dit is een zaak van iedereen. Ik beweer niet dat de emancipatieambtenaar, mijn administratie en mijn kabinet de enigen zijn die op dat vlak de sleutel in handen hebben.

U moet wel weten dat wij met streefcijfers werken en niet met quota, omdat quota niet mogen van de rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens. Dat is ook de reden waarom er bijvoorbeeld bij leidend ambtenaren een klein verschil kan zijn. Je kunt alleen bij gelijke kwalificatie mensen van het ondervertegenwoordigde geslacht benoemen. Ik heb dat ingevoerd als algemene regel toen ik minister was in de vorige regeerperiode. Die regel gold niet. Nu heeft die regel ook zijn effect. Natuurlijk kan de aanstelling van afdelingshoofden maar gebeuren op het moment dat er vacatures zijn. Je gaat mensen die in dienst zijn, niet opzichschuiven om te kunnen overgaan tot een nieuwe aanstelling.

Ik wil daarover heel graag een algemeen debat. Ik krijg van alle partijen vragen daarover. Daar wordt gefragmenteerd over gepraat. Het zou beter zijn dit allemaal te centraliseren.

We zijn bezig met een Actieplan Slagkrachtige Overheid. Ik heb aan het college van ambtenaren-generaal gevraagd om de zaken die ik heb opgesomd, op te nemen in het humanresourcesbeleid, zodat in het nieuwe beleid meteen rekening wordt gehouden met al deze aspecten. Het gaat om heel wat maatregelen die alleen samen het beoogde effect zouden moeten hebben.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■